EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 10.11.2021
COM(2021) 688 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

yhteentoimivuusasetusten täysimääräisen täytäntöönpanon valmistelujen tilanteesta asetuksen (EU) 2019/817 78 artiklan 5 kohdan ja asetuksen (EU) 2019/818 74 artiklan 5 kohdan mukaisesti

Tiivistelmä

Yhteentoimivuusasetuksissa (2019/817 ja 2019/818) edellytetään, että komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle **vuosikertomuksen** asetusten täysimääräisen täytäntöönpanon valmistelujen tilanteesta. Tämä on **komission toinen kertomus**.

Uuden tietoteknisen arkkitehtuurin toteuttaminen muuttoliikkeen, rajavalvonnan ja turvallisuuden alalla on erittäin tärkeää, kun kehitetään yhtä maailman nykyaikaisimmista rajavalvontajärjestelmistä. Täysimääräisen ja oikea-aikaisen täytäntöönpanon saavuttamiseksi EU:n jäsenvaltioiden ja Schengenin säännöstöön liittyneiden maiden, EU:n virastojen ja komission on edettävä yhdessä. **Yhden viivästys aiheuttaa viivästyksiä kaikille** ja todennäköisesti myös lisää **kustannuksia**.

Edellisestä kertomuksestaan lähtien komissio on jatkanut keskustelua asianomaisissa komiteoissa ja asiantuntijaryhmässä useista **täytäntöönpanosäädöksistä ja delegoiduista säädöksistä**, jotka ovat tarpeen yhteentoimivuuskomponenttien kehittämiseksi. Tällä hetkellä **24 säädöstä**, jotka ovat hyväksymismenettelyn eri vaiheissa, on jo toimitettu tai toimitetaan pian yhteentoimivuuskomiteoihin viralliseen äänestykseen. **Kaksi muuta säädöstä** ovat vielä valmisteilla. Kaikkiaan uuden tietoteknisen arkkitehtuurin kehittämiseen tarvitaan **74** täytäntöönpanosäädöstä ja delegoitua säädöstä.

Komissio on vuodesta 2019 lähtien kutsunut koolle puolivuosittaisia korkean tason **yhteentoimivuusfoorumeja** kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kokoamiseksi yhteen. Tavoitteena on keskustella siitä, miten valmistautumista ja valmiutta voidaan edistää, kartoittaa riskejä ja ratkaisuja sekä toimittaa kaikki tarvittava tuki sen varmistamiseksi, että yhteentoimivuusperiaatteet on pantu täysimääräisesti täytäntöön tavoiteaikaan eli **vuoden 2023 loppuun** mennessä.

Huhtikuussa 2021 järjestetyssä **viidennessä yhteentoimivuusfoorumissa** korostettiin seuraavaa:

- Rajanylitystietojärjestelmän (EES) täytäntöönpano ja Schengenin tietojärjestelmän (SIS) tarkistaminen ovat kriittisessä vaiheessa, ja näiden järjestelmien suunniteltu käyttöönotto (vuoden 2022 toukokuu ensin mainitun osalta ja vuoden 2022 helmikuu jälkimmäisen osalta) lähestyy nopeasti.
- Rajanylitystietojärjestelmä on vaarassa viivästyä sovitusta täytäntöönpanoaikataulusta. Joillakin jäsenvaltioilla on haasteita pysyä aikataulussa lähinnä viivästyneiden hankintamenettelyjen takia. Huhtikuun foorumista lähtien toimeksisaajien toimitusten viivästyminen keskustasolla on aiheuttanut samanlaisia haasteita. Schengenin tietojärjestelmän (SIS) tarkastamista varten vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA) ja jäsenvaltiot ovat alkaneet 1,5 kuukauden viipeellä testata kansallisten järjestelmien valmiutta. Testaustoimet olisi saatettava päätökseen joulukuuhun 2021 mennessä. Kaikkien mahdollisten lieventävien toimenpiteiden täytäntöönpanoa olisi jatkettava sen varmistamiseksi, että kaikki on valmista näiden järjestelmien ja uuden yhteentoimivuusarkkitehtuurin oikea-aikaiseen käyttöönottoon.
- Samalla jäsenvaltioiden olisi asetettava etusijalle Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmään (ETIAS) liittyvien hankintamenettelyjensä saattaminen päätökseen ja kansallisten ETIAS-yksiköidensä perustaminen. Myös tämän järjestelmän käyttöönotto (vuoden 2022 joulukuussa) on lähestymässä nopeasti.

Komissio on käyttänyt nopeaa tietojärjestelmien hälytysprosessiaan (RAP-IT) jäsenvaltioiden edistymisen seurantaan. Tämän perusteella komissio on jatkanut ja tehostanut **kahdenvälisiä yhteyksiä** vaikeuksissa oleviin jäsenvaltioihin. Tähän ovat sisältyneet kokousten järjestäminen useammin ja kirjeiden lähettäminen poliittisella tasolla.

Erityiskokouksissa komissio on jatkanut **materiaalin** tarjoamista jäsenvaltioille, jotta ne voivat antaa loppukäyttäjille tietoa ja koulutusta yhteentoimivuusperiaatteiden ja -komponenttien käytöstä. Käytännön **käsikirjan** laatiminen on aloitettu.

Kuudes yhteentoimivuusfoorumi järjestettiin 28. lokakuuta 2021. Komissio ja eu-LISA jatkavat yhteyksiä asianomaisiin jäsenvaltioihin ja ovat valmiita antamaan tarvittaessa tukea.

1. Johdanto

Yhteentoimivuusasetukset[1] tulivat voimaan 11. kesäkuuta 2019. Asetusten tarkoituksena on parantaa turvallisuuden, rajaturvallisuuden ja muuttoliikkeen hallintaa koskevia EU:n tietojärjestelmiä ja saada ne toimimaan yhdessä älykkäämmällä ja tehokkaammalla tavalla. Tätä varten EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudella on pyritty parantamaan ulkorajoilla tehtävien tarkastusten tuloksellisuutta ja tehokkuutta, ehkäisemään laitonta muuttoliikettä ja edistämään korkeaa turvallisuustasoa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella EU:ssa. Yhteentoimivuudella pyritään myös parantamaan yhteisen viisumipolitiikan täytäntöönpanoa, helpottamaan kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten tutkintaa, edistämään terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten ehkäisemistä, havaitsemista ja tutkimista sekä helpottamaan tuntemattomien henkilöiden tunnistamista.

Kun yhteentoimivuusasetukset hyväksyttiin, käytössä oli jo kolme seuraavaa EU:n tietojärjestelmää: Schengenin tietojärjestelmä, viisumitietojärjestelmä (VIS) ja Eurodac, turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailujärjestelmä. Kehitysvaiheessa on kolme muuta EU:n tietojärjestelmää: rajanylitystietojärjestelmä, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä sekä kolmansien maiden kansalaisia koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS-TCN).

EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuden tavoitteleminen aloitettiin, jotta nämä järjestelmät täydentäisivät toisiaan ja jotta voitaisiin helpottaa henkilöiden virheetöntä tunnistamista ja edistää henkilöllisyyspetosten torjumista niin, että samalla kunnioitetaan täysin perusoikeuksia, erityisesti henkilötietosuojavaatimuksia.

Yhteentoimivuusasetuksissa säädetään myös komission ja eu-LISAn suorittamasta seurannasta ja arvioinnista. eu-LISA toimitti joulukuussa 2019 ensimmäisen kertomuksen yhteentoimivuuskomponenttien kehittämisen etenemisestä[2], jota seurasi toinen kertomus heinäkuussa 2020[3] ja kolmas joulukuussa 2020[4].

Komission on asetuksen (EU) 2019/817 78 artiklan 5 kohdan ja asetuksen (EU) 2019/818 74 artiklan 5 kohdan mukaisesti toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus yhteentoimivuusasetusten täysimääräisen täytäntöönpanon valmistelujen tilanteesta. Kertomuksessa tulisi olla yksityiskohtaisia tietoja aiheutuneista kustannuksista sekä tietoja mahdollisista riskeistä, jotka voivat vaikuttaa kokonaiskustannuksiin. Komission on toimitettava vastaavat kertomukset joka vuosi siihen saakka, kunnes yhteentoimivuuskomponenttien käyttöönottopäivät on määritetty asetuksen (EU) 2019/817

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 ja (EU) 2018/1861 sekä neuvoston päätösten 2004/512/EY ja 2008/633/YOS muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 27–84).
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/818, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja asetusten (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ja (EU) 2019/816 muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 85–135).

[2] eu-LISA Report on the development of interoperability (2019-307).

[3] eu-LISA Report on the development of interoperability (2020-148).

[4] eu-LISA Report on the development of interoperability (2020-373).

72 artiklassa ja asetuksen (EU) 2019/818 68 artiklassa tarkoitetuilla komission täytäntöönpanosäädöksillä.

Komissio toimitti ensimmäisen kertomuksensa 21. elokuuta 2020[5].

2. Yhteentoimivuusasetusten täytäntöönpanolainsäädäntö

Yhteentoimivuusasetuksissa säädetään, että niiden tiettyjen yksityiskohtaisten teknisten näkökohtien täydentämiseksi ja täytäntöön panemiseksi olisi annettava täytäntöönpanolainsäädäntöä. Jotkin näistä säädöksistä ovat tarpeen, jotta eu-LISA voi aloittaa yhteentoimivuuskomponenttien suunnittelun ja kehittämisen yleisen tietojärjestelmäarkkitehtuurin puitteissa. Tämä nimittäin edellyttää teknisten eritelmien määrittelyä ja hankintamenettelyjen valmistelua, jotta on mahdollista työskennellä toimeksisaajien kanssa. Toimeksiannon on perustuttava selkeisiin, täydellisiin teknisiin eritelmiin, jotka on esitetty tarvittavissa tarjouspyynnöissä. Lisäksi tarvitaan muita säädöksiä sellaisten teknisten sääntöjen vahvistamiseksi, joilla helpotetaan jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten ja EU:n virastojen toimintaa, esimerkiksi vakiomuotoisten lomakkeiden käyttämiseksi ja turvallisuushäiriöiden käsittelemiseen käytettävien yhteistyömenettelyjen luomiseksi.

Vuoden 2020 kertomuksesta lähtien komissio on jatkanut keskustelua asianomaisissa komiteoissa ja asiantuntijaryhmässä useista sellaisten täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten luonnoksista, jotka ovat tarpeen yhteentoimivuuskomponenttien kehittämiseksi. Tällä hetkellä 12 säädöstä, jotka ovat hyväksymismenettelyn eri vaiheissa, on jo toimitettu tai toimitetaan pian yhteentoimivuuskomiteoihin[6] viralliseen äänestykseen. Kaksi muuta säädöstä ovat vielä valmisteilla. Kaikkiaan uuden tietoteknisen arkkitehtuurin kehittämiseen tarvitaan 74 täytäntöönpanosäädöstä ja delegoitua säädöstä seuraavassa taulukossa esitetyn mukaisesti:

Taulukko 1 Tarvittavien täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten tilanne asetuksittain 17. syyskuuta 2021

Asetus	Säädöstyyppi	Hyväksytty	Muodollinen hyväksyminen kesken	Komiteassa tai ryhmässä	Ei vielä aloitettu
ETIAS	Delegoitu säädös	5	2	3	
	Täytäntöönpanosäädös	10	2	3	1
EES	Delegoitu säädös				
	Täytäntöönpanosäädös	13		1	
SIS	Delegoitu säädös				1 (valinnainen)

[5] COM(2020) 428.

[6] yhteentoimivuuskomitea: rajat ja viisumipolitiikka; yhteentoimivuuskomitea: poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö sekä turvapaikka- ja maahanmuuttoasiat.

	Täytäntöönpanosäädös	5	2		
Yhteentoimivuus	Delegoitu säädös	2	4		
	Täytäntöönpanosäädös	12	6		2

Yhteentoimivuusasetuksissa edellytetyn mukaisesti komissio on myös antanut kaksi myönteistä lausuntoa eu-LISAn toimittamista teknisistä eritelmistä tietojärjestelmien kehittämistä varten. Toinen koskee raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkistoa[7] ja toinen eurooppalaista hakuportaalia, yhteistä henkilöllisyystietovarantoa ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistinta[8].

Kertomusvuonna (2020–2021) Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät myös poliittiseen yhteisymmärrykseen Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmään tehtävistä muutoksista. Kun lainsäädäntövallan käyttäjät ovat muodollisesti hyväksyneet nämä muutokset, komission on muutettava osaa yhteentoimivuusasetuksista johtuvasta, jo hyväksytystä johdetusta oikeudesta.

Joulukuussa 2020 Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät alustavaan yhteisymmärrykseen komission ehdotuksesta viisumitietojärjestelmän tarkistamiseksi ja parantamiseksi. Lainsäädäntövallan käyttäjät hyväksyivät uuden asetuksen heinäkuussa 2021[9]. Joitakin yhteentoimivuusperiaatteiden mukaisesti tähän mennessä hyväksyttyjä johdetun oikeuden säädöksiä on muutettava tämän asetuksen tultua voimaan. Komissio aloittaa kyseisten säädösten tarkastelun. Muiden uusien ja päivitettyjen EU:n tietojärjestelmien ohella uuden viisumitietojärjestelmän on tarkoitus olla toiminnassa ja täysin yhteentoimiva vuoden 2023 loppuun mennessä.

3. Täytäntöönpanon seuranta jäsenvaltioissa ja EU:n virastoissa

Yhteentoimivuusasetusten oikea-aikaisen täytäntöönpanon merkitys tunnustetaan hyvin EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Täysimääräisen ja oikean täytäntöönpanon varmistamiseksi jäsenvaltioiden, EU:n virastojen ja komission on läheisesti edettävä yhdessä. Näin vältytään tilanteelta, jossa yhden osapuolen passiivisuus johtaa siihen, että käyttöönotto viivästyy kaikkien osalta.

Tätä silmällä pitäen komissio käyttää nopeaa tietojärjestelmien hälytysprosessia seuratakseen tietojärjestelmien täytäntöönpanoa ja käyttöä muuttoliikkeen, turvallisuuden ja oikeuden alalla sekä niiden yhteentoimivuutta (RAP-IT). Tämän avulla valtavirtaistetaan uuden tietojärjestelmäarkkitehtuurin täytäntöönpanon seurantaprosessia ja samalla valvotaan jo käytössä olevien järjestelmien hyödyntämistä.

---

7 C(2021) 810.

8 C(2021) 1926.

9 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1134, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 767/2008, (EY) N:o 810/2009, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861, (EU) 2019/817 ja (EU) 2019/1896 muuttamisesta ja neuvoston päätösten 2004/512/EY ja 2008/633/YOS kumoamisesta viisumitietojärjestelmän uudistamiseksi (EUVL L 248, 13.7.2021, s. 11–87).
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1133, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, asetusten (EU) N:o 603/2013, (EU) 2016/794, (EU) 2018/1862, (EU) 2019/816 ja (EU) 2019/818 muuttamisesta viisumitietojärjestelmän tarkoituksia varten tapahtuvan muihin EU:n tietojärjestelmiin pääsyn edellytysten vahvistamisen osalta (EUVL L 248, 13.7.2021, s. 1–10).

Osa tätä seurantaprosessia on yhteentoimivuusfoorumi. Komissio on vuodesta 2019 lähtien kutsunut koolle puolivuosittaisia korkean tason kokouksia kaikkien jäsenvaltioiden ja Schengenin säännöstöön liittyneiden maiden, EU:n virastojen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kokoamiseksi yhteen. Tarkoituksena on keskustella siitä, miten voidaan edistää valmistautumista ja valmiutta, kartoittaa riskejä ja ratkaisuja sekä toimittaa kaikki tarvittava tuki sen varmistamiseksi, että yhteentoimivuusperiaatteet on pantu täysimääräisesti täytäntöön sovittuun tavoiteaikaan eli vuoden 2023 loppuun mennessä. Asiaankuuluvat EU:n virastot ovat eu-LISA, Euroopan raja- ja merivartiovirasto ja Europol. Foorumin osallistujiin on lisätty myös muita osapuolia, kuten Euroopan parlamentti ja neuvosto, EU:n terrorismintorjunnan koordinaattori, Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto, Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto, EU:n perusoikeusvirasto ja Euroopan tietosuojavaltuutettu.

Ensimmäinen yhteentoimivuusfoorumi järjestettiin maaliskuussa 2019, toinen marraskuussa 2019 ja kolmas toukokuussa 2020. Sen jälkeen, kun ensimmäinen komission kertomus yhteentoimivuusasetusten täysimääräisen täytäntöönpanon valmistelujen tilanteesta hyväksyttiin elokuussa 2020, on pidetty videoneuvotteluna kaksi muuta foorumikokousta: lokakuussa 2020 ja huhtikuussa 2021. Komissio laati näitä kokouksia varten yksilölliset tuloskortit ja yleiset tulostaulut, jotka perustuvat kyselylomakkeisiin saatuihin vastauksiin ja joilla osoitetaan uuden tietoteknisen arkkitehtuurin täytäntöönpanon tilanne kaikissa jäsenvaltioissa.

Lokakuussa 2020 järjestetyssä foorumissa korostettiin, että yleisesti ottaen jäsenvaltiot ja Schengenin säännöstöön liittyneet maat noudattivat hyvää hallintotapaa ja olivat edistyneet merkittävästi EU:n tietojärjestelmien uuden arkkitehtuurin täytäntöönpanossa. Joitakin haasteita oli kuitenkin vielä jäljellä. Jäsenvaltioita kannustettiin jatkamaan korkean tason poliittisen tuen varmistamista. Samalla korostettiin, että seuraavat ongelmat edellyttävät jäsenvaltioilta enemmän huomiota:

- kansallisiin hankintamenettelyihin liittyvät viivästykset
- kansallisen lainsäädännön arvioinnin ja muutosten saattaminen päätökseen
- tarvittavien resurssien nopea arviointi ja varmistaminen kansallisella tasolla.

Koska rajanylitystietojärjestelmän käyttöönoton odotettu ajankohta oli lähestymässä, lokakuussa 2020 järjestetty foorumi tarjosi myös tilaisuuden kiinnittää erityistä huomiota tämän järjestelmän täytäntöönpanon tilanteeseen. Komissio ilmaisi erityisen huolensa sen kehityksestä tietyissä jäsenvaltioissa, jotka olivat ilmoittaneet, että ne eivät ole kovin valmiita panemaan järjestelmää täytäntöön. Erityistä huolta ilmaistiin teknisen kehityksen ja rajanylityspaikkojen laitteiden hankintamenettelyistä. Jatkotoimena komissio jatkoi säännöllisiä kahdenvälisiä kokouksiaan sellaisten jäsenvaltioiden kanssa, joissa on todettu olevan riski, ja kiinnitti erityistä huomiota rahoitus- ja sopimusongelmien käsittelyyn. Komissio myös lähetti kirjeitä asianomaisille jäsenvaltioille tietoisuuden lisäämiseksi poliittisella tasolla.

Tätä taustaa vasten ja ottaen huomioon eu-LISAn analyysin ja keskustelut jäsenvaltioiden kanssa eu-LISAn hallintoelimissä ja neuvoston työryhmissä komissio tarkasteli aikataulua uudelleen. Komissio ehdotti joulukuussa 2020, että rajanylitystietojärjestelmän täytäntöönpanon aikataulua pidennettäisiin kahdella kuukaudella ja että se otettaisiin

käyttöön toukokuussa 2022. Tämä ei kuitenkaan vaikuta yhteentoimivuuden täysimääräisen täytäntöönpanon yleiseen määräaikaan, joka on vuoden 2023 loppuun mennessä. Oikeus- ja sisäministerit hyväksyivät komission ehdotuksen joulukuussa 2020.

Huhtikuussa 2021 viidennessä yhteentoimivuusfoorumissa korostettiin yleistä myönteistä tilannetta sekä sitä, että tietoisuus ja poliittinen tuki ovat lisääntyneet kaikissa jäsenvaltioissa. Covid-19-pandemian vaikutuksia oli lievennetty laajalti, ja hankintaongelmat oli enimmäkseen ratkaistu asianomaisissa jäsenvaltioissa. Foorumissa kuitenkin painotettiin, että vaikka rajanylitystietojärjestelmän ja parannetun Schengenin tietojärjestelmän täytäntöönpano oli etenemässä ratkaisevaan vaiheeseen ja järjestelmien testaaminen oli alkamaisillaan, muutamissa jäsenvaltioissa oli edelleen merkittäviä viivästysriskejä lähinnä viivästyneiden hankintamenettelyjen takia. Komissio ja eu-LISA jatkoivat yhteyksiä asianomaisiin jäsenvaltioihin ja olivat valmiita antamaan tukea. Huhtikuun foorumin jälkeen haasteena on edelleen myös rajanylitystietojärjestelmä, jonka osalta toimeksisaajien toimitukset ovat viivästyneet keskustasolla. Schengenin tietojärjestelmän tarkistamiseksi eu-LISA ja jäsenvaltiot ovat alkaneet 1,5 kuukauden viipeellä testata kansallisten järjestelmien valmiutta. Testaustoimet olisi saatettava päätökseen joulukuuhun 2021 mennessä. Kuudes yhteentoimivuusfoorumi järjestettiin 28. lokakuuta 2021.

4. Koulutustarpeet

Yhteentoimivuus on muutakin kuin vain tietotekniikkahanke. Loppukäyttäjien, kuten rajavartijoiden, turvapaikka- ja viisumiviranomaisten ja poliisien, on tiedettävä, miten he pääsevät käsiksi saatavillaan oleviin tietoihin. Koko asiaankuuluvan henkilöstön asianmukainen koulutus on välttämätöntä. Maaliskuussa 2020 järjestetyn *Train the Ambassadors* -tapahtuman jälkeen komissio järjesti erityiskokouksia materiaalin tarjoamisen jatkamiseksi asiasta vastaaville jäsenvaltioiden viranomaisille, jotta ne voivat antaa loppukäyttäjille tietoa ja opastusta yhteentoimivuusperiaatteiden ja -komponenttien käytöstä. Vaikka fyysistä koulutusta ei voitu järjestää kasvotusten covid-19-pandemian vuoksi, komissio asetti koulutusmateriaalin saataville digitaalisesti. Huhtikuussa 2021 järjestettyä yhteentoimivuusfoorumia seurasi oikeudellisia ja taloudellisia kysymyksiä käsittelevä erityistyöpaja, joka oli suunniteltu asiantuntijoille kansallisella ja EU:n tasolla.

Toukokuussa 2021 eu-LISA järjesti myös teknisen työpajan yhteentoimivuuden kehittämisestä. Komissio suhtautuu myönteisesti tällaisiin aloitteisiin, joilla edistetään tietoisuuden lisäämistä ja teknisen tietämyksen jakamista kaikkien yhteentoimivuusperiaatteiden täytäntöönpanoon osallistuvien sidosryhmien kanssa.

Lisäksi on aloitettu yhteentoimivuuskäsikirjan laatiminen. Komissio laatii tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden, eu-LISAn ja muiden asiaankuuluvien EU:n virastojen kanssa käytännön käsikirjan yhteentoimivuuskomponenttien toteuttamisesta ja hallinnoinnista. Käsikirjassa esitetään sekä teknisiä että toimintaan liittyviä ohjeita, suosituksia ja parhaita käytäntöjä.

5. Kustannukset ja riskit

Kahta yhteentoimivuusasetusta koskeviin komission ehdotuksiin liitetyssä rahoitusselvityksessä todettiin, että ajanjaksona 2019–2027 jäsenvaltioiden tukemiseen tarvitaan yhteensä 136,3 miljoonan euron määrärahat, joilla katetaan kansallisiin järjestelmiin yhteentoimivuuskomponenttien hyödyntämiseksi tehtävät muutokset. Lisäksi eu-LISAlle

osoitettiin 11,9 miljoonaa euroa yhteentoimivuuskomponenttien kehittämiseen liittyviin toimintamenoihin vuonna 2020 ja 45,2 miljoonaa euroa vuonna 2021. Joulukuussa 2020 julkaistun eu-LISAn *kolmannen yhteentoimivuuden edistymistä koskevan kertomuksen* mukaan yhteentoimivuuden valmistelutoimien tukemiseen on tähän mennessä käytetty 8,9 miljoonaa euroa.

Jäsenvaltioita kannustetaan käyttämään sisäisen turvallisuuden rahaston ohjelmissa käytettävissä olevia varoja yhteentoimivuusasetusten täytäntöönpanoa varten.

Jäsenvaltioita kehotetaan lisäksi hakemaan tukea sisäasioiden uusien EU-rahastojen vuosien 2021–2027 ohjelmista, erityisesti rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineestä (BMVI). Niiden käyttämisen yhteydessä jäsenvaltioiden olisi asetettava etusijalle toimet, joilla kehitetään EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta ja edistetään sen täytäntöönpanoa.

Covid-19-pandemia on vaikuttanut julkisiin hankintoihin ja täytäntöönpanomenettelyihin. Tällä on todennäköisesti vaikutusta siihen aikaan, joka tarvitaan EU:n rajaturvallisuuden, muuttoliikkeen ja turvallisuuden tietojärjestelmien uuden arkkitehtuurin täytäntöönpanoon. Vaikka EU:n yhteentoimivuushanke on edelleen aikataulussa ja alustavan talousarvion mukainen, komissio jatkaa tämän vaikutuksen arviointia tiiviisti, myös suunnitellun aikataulun osalta. Täytäntöönpanohankkeen pidentäminen todennäköisesti lisää kustannuksia. Vaikka jäljellä on edelleen liikkumavaraa kokonaisaikatauluun ja kokonaiskustannuksiin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi, hankinta- ja rahoitusongelmiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

6. Päätelmät

Jäsenvaltiot, Schengenin säännöstöön liittyneet maat ja EU:n virastot ovat yleisesti sitoutuneet varmistamaan yhteentoimivuusasetusten täysimääräisen täytäntöönpanon. Komissio koordinoi ja seuraa osaltaan edelleen tiiviisti kaikkien asianosaisten edistymistä, jotta uudet ja parannetut tietojärjestelmät ja yhteentoimivuuskomponentit olisivat täysin käytettävissä vuoden 2023 loppuun mennessä.

Yleisesti ottaen yhteentoimivuusasetusten täytäntöönpano etenee edelleen suunnitellusti. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että kaikki asianosaiset edistyvät yhdessä kaikkien EU:n tietojärjestelmien ja yhteentoimivuuskomponenttien kehittämisessä ja täytäntöönpanossa. Kansallisten hankintamenettelyjen pullonkauloista johtuvien viivästysten mahdollisuutta, erityisesti rajanylitystietojärjestelmän ja uuden Schengenin tietojärjestelmän kehittämisen osalta, on seurattava jatkuvasti. Komissio pyrkii edelleen yhdessä kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa saamaan selville mahdollisesti ilmenevät viivästykset ja pitämään ne mahdollisimman vähäisinä niin, että täytäntöönpanon sovittua aikataulua voidaan noudattaa.